

Табела 5.1 Спецификација предмета на студијском програму докторских студија

Назив предмета: Теоријско-епистемолошки и методолошки приступи
Наставник или наставници: Павићевић Ђорђе, Арџина Вера
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета У оквиру предмета се проучавају савремени теоријско-епистемолошки и методолошки приступи. Општи циљ предмета је да помогне студентима да се оријентишу, да процењују и вреднују супротстављене филозофије, теорије, приступе и аналитичке традиције у политичкој науци. Охрабрује се рефлексивно учење и размишљање о мета-теоријским проблемима онтолошког и епистемолошког карактера, разматрају се фундаменталистички и антифундаменталистичка стајалишта и њихов утицај на истраживање политичких појава и процеса. Хеуристички, предмет има за циљ да обезбеди: академски увод у плодну разноврсност истраживачких интереса, приступа, поступака и метода у политичким наукама. Циљ методолошког дела курса је упознавање студената са правилима и процедурама научног истраживања, да би студенти могли самостално да ураде нацрт истраживања који одговара пријави докторске дисертације.
Исход предмета На крају се очекује да студенти: - (по)знају и разумеју везу између епистемологије и политике и њен утицај на коришћени приступи, методе и поступке; - (по)знају и разумеју и могу да користе основне хеуристичке приступе у анализи савремених политичких проблема, теорија, институција и поредака; - (препо)знају теоријску, епистемолошку, онтолошку и хеуристичку подлогу истраживачких напора и резултата; - могу да идентификују и процењују значај појединих епистемолошких претпоставки, хеуристичких принципа и интерпретативних напора; - унапреде своје способности и вештине препознавања основних оријентација и приступа у текстовима које читају; - развију способност да анализирају, критички промишљају и вреднују различите политичке идеје, теорије и становишта и цене вредност критичког размишљања; - могу самостално да израде нацрт истраживања који има све елементе пријаве дисертације, од истраживачког питања, теоријског одређења предмета, циљева и хипотеза, метода (квалитативних, квантитативних или комбинованих), као и научне оправданости; - примене теоријско-методолошке приступе у свом истраживачком раду; - познају и могу да користе правила и процедуре научног истраживања; - да анализирају и протумаче резултате истраживања и критички их процене.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Уводни час: онтологија, епистемологија и политика (позиције – (анти)фундационализам, објективизам, реализам, конструктивизам и релативизам); плурализам приступа и метода: позитивистичко, реалистичко и интерпретативистичко становиште Институционализам и неоинституционализам Конструктивизам, интерпретативни приступ и анализа дискурса (модерне и постмодерне варијанте, херменеутика и постструктурализам) Емпиризам и позитивизам: бихејвиорализам, логички позитивизам и сцијентизам; теорија рационалног избора Нормативни приступи: критичка теорија и дијалектика, деонтолошка теорија и вредносни плурализам Марксизам, неомарксизам и критичка теорија Феминизам (марксистички, постструктуралистички и постколонијални приступи) Мета-теоријска питања у научном конституисању методологије и праксе научних истраживања; Квалитативне методе и технике истраживања: онтолошке и епистемолошке основе; предности и мане квалитативних метода у политичкој науци; Квантитативне методе и технике: онтолошке и епистемолошке основе; предности и мане квантитативних метода; Комбиноване методе: улога ових метода у политиколошким истраживањима.
Препоручена литература Основна: David Marsh, Gerry Stoker, <i>Teorije i metode političke znanosti</i>, FPZ, Zagreb, 2005 или David Marsh,

Gerry Stoker, *Theory and Methods in Political Science*, Palgrave Macmillan, 3rd ed., 2010; Scott Gordon, *The History and Philosophy of Social Sciences*, Routledge, 1993; Creswell John & Plano Clark, *Designing and conducting mixed methods research*, Sage, 2011; Арежина Вера, „Методологија истраживања у политичким наукама“, Српска политичка мисао, бр. 1, год. 28. vol. 71, Институт за политичке студије, Београд, 2021, УДК 303:32.01, стр. 273-292.

Допунска: Heather Savigny and Lee Marsden, *Doing Political Science and International Relations: Theories in Action (Political Analysis)*, Palgrave Macmillan, 2011; Macneill Patrick, Chapman Steve, *Research Methods*, Routledge, 3rd ed, 2005; Bryman Alan, *Social Research Methods*, Oxford Univeristy Press, 2012; Burnham Peter, *Research methods in politics*, Palgrave Macmillan, 2nd ed., 2004.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 6	Практична настава:
-----------------------------	-----------------------------	--------------------

Методе извођења наставе

предавања, групне расправе, семинарски радови, нацрт истраживања и консултације

Оцена знања (максимални број поена 100)

групне расправе **10**, нацрт истраживања **30**, усмени испит **60**

Начин провере знања могу бити различити : (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 1 страница А4 формата